

Grapje! Moet kunnen toch?

Met een druk op de knop hebben we tegenwoordig onze Meme, tweet of TikTok al weer doorgestuurd naar een ander. We liken en delen er op los. Als een grinnikend paardje zit ik naar mijn schermpje te turen, maar dan, is het ineens toch niet meer zo grappig. Ik duik de comments in om te kijken wat andere mensen hier over te zeggen hebben en ja hoor, daar heb je het al. De maker van het -niet zo grappige- filmpje wordt volledig onder vuur genomen. Iedereen heeft een mening en laat weten wat ze er van vinden. Het gevolg: de maker heeft het filmpje offline gehaald. Maar als er continu "onschuldige" filmpjes van het internet af worden gehaald, mogen we dan eigenlijk nog wel grappen maken? Waar ligt de grens als het om humor gaat? Is op deze manier humor überhaupt nog wel mogelijk in onze maatschappij?

Een grapje als medicijn?

Ja, zegt de maker van de voorstelling *George & Eran worden racisten*, Eran Ben-Michaël. (?). "Een beetje ontspanning in het hele gebied rondom humor en heftige onderwerpen als discriminatie en racisme, kan heel erg helend zijn." (BNNVARA, 2020). Hij geeft aan dat pijnlijke plekken het middel zijn tot aantrekkelijke humor. Het werkt verlichtend om soms de pijnlijke snaar te raken, in plaats van alles maar zo serieus te nemen. Daarnaast heeft het *National Center for Biotechnology Information* onderzoek gedaan naar de eventuele voordelen van lachen in de geneeskunde (Mora Ripol, 2010). Uit het onderzoek is gebleken dat lachen zowel positieve effecten heeft op de fysiologische, psychologische, sociale en spirituele gezondheid. Ook de kwaliteit van leven zou bevorderen. Negatieve effecten zijn zeer beperkt. Lachen wordt als goed alternatief gezien voor medicijnen.

Overgevoelige samenleving.

Nee, zegt stand-upcomedian Roué Verveer in een interview met BNNVARA. Hij vervolgd: "vroeger had je plagen en pesten. Nu hebben we als maatschappij plagen weggehaald en is alles pesten." (NPOradio1.nl, 2020). Hij voegt toe dat mensen tegenwoordig te gevoelig zijn geworden en nauwelijks tot geen tolerantie meer hebben. Sociale media speelt hierbij een grote rol. De ontwikkelaar van de workshop *De grens van de grap*, Patricia van Rijswijk legt uit hoe dat komt. Context rondom cabaret shows, satire en andere vormen van humor gaat in rook op. Fragmenten van een halfuur worden bewerkt en alleen de grap van 30 seconden blijft over. Het wordt op internet gezet, zonder context, wat voor een hoop opwinding kan zorgen. (Geert van der Veen, 2022). Tevens heeft iedereen tegenwoordig overal een mening over en is het door sociale media een makkie om jouw mening aan een heleboel mensen over te dragen. Senior volksverhalen onderzoeker aan het Meertens Instituut, Theo Meder, ziet ook dat de grenzen aan het vervagen zijn. (Pepijn van der Gulden, 2022). Hierdoor raakt er sneller iemand op zijn teentjes getrapt en wordt het maken van grappen erg ingewikkeld.

"Tegenwoordig mogen we niks meer zeggen."

Ook de directeur van theater De Kleine Komodie in Amsterdam maakt zich zorgen. Jörgen Tjon A Fong uit zich in een interview met *De Volkskrant* over het feit dat uitspraken meteen een eigen leven gaan leiden. Zo zou hij gezegd hebben dat hij als directeur vaker in gesprek wilden gaan over hoe humor wel zou werken en hoe niet. "Dat was één zin! Dat stoort me dus, hoe snel mensen zich boos maken over één zinnetje"; aldus Jörgen. (Herien Wensink, 2022). Cancel cultuur wordt vaak geassocieerd met het 'tegenwoordig niks meer mogen zeggen'. In tegendeel: alles en iedereen zegt maar wat. Het enige wat is veranderd is dat je daar dan nu ook commentaar op krijgt en dat is ff schrikken. Het is en blijft lastig om de ethiek rondom humor te begrijpen en uit te leggen. Er bestaat niet zoiets als 'het wetboek van de grap'. (J. Tjon A Fong, 2022). Dat betekent dat we meer rekening met elkaar moeten

houden, maar daar ziet Jörgen als een traag bewegende gletsjer. (hier nog invoegen over aanslagen waaronder charlie hebdo)

Kopje 4 gelijkwaardigheid bepaald

Ja, zegt eerder genoemde patricia van rijswijk. (Praat er over, context is heel belangrijk, respecteer elkaars grenzen, leer elkaars grenzen kennen.)

Kopje 5

Humor is voor iedereen anders. (Vragen die aan het denken zetten, uitsmijter)